

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики

Щодо зміни головного комітету по опрацюванню законопроектів
стосовно внесення змін до законів України «Про Національне антикорупційне
бюро України» та «Про судову експертизу»

11 вересня 2026 року за зверненням народного депутата України Власенка С.В. розглянуто питання щодо визначення головним Комітетом з опрацювання проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та інших законодавчих актів щодо забезпечення діяльності Науково-дослідного центру незалежних судових експертиз (реєстр. № 15569 від 27 серпня 2026 року), поданого народним депутатом України Железняком Я.І.

Проекти законів передбачають внесення змін до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та інших законодавчих актів щодо забезпечення діяльності Науково-дослідного центру незалежних судових експертиз (реєстр. № 15569 від 27 серпня 2026 року), поданий народним депутатом України Железняком Я.І. та іншими народними депутатами, а також законопроект про внесення змін до законів України «Про Національне антикорупційне бюро України» та «Про судову експертизу» щодо забезпечення реалізації права на реальну незалежну судову експертизу (реєстр. № 15569-1 від 7 вересня 2026 року), поданий народним депутатом України Власенком С.В.

Головним з опрацювання цих законопроектів Головою Верховної Ради України визначено Комітет з питань антикорупційної політики.

Відповідно до виду судочинства питання призначення та проведення експертизи визначається, зокрема Цивільним процесуальним кодексом України, Господарським процесуальним кодексом України, Кримінальним процесуальним кодексом України, Кодексом адміністративного судочинства України, Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Закон України «Про судову експертизу» є первинним, спеціальним законом, який визначає правові, організаційні та фінансові основи судово-експертної діяльності в усіх сферах судочинства та основні принципи судово-експертної діяльності (законність, незалежність, об'єктивність та повнота дослідження).

Законопроектом № 15569 пропонується у розділі I внести зміни до статей 4, 17, 19², 26 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», а в розділі II – до статей 7, 8, 14, 16, 17, 18 Закону України «Про судову експертизу» з доповненням цього Закону новими статтями 17¹, 17², 17³, 17⁴.

Законопроектом № 15569-1 пропонується внести зміни до статті 4 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» та до статей 7, 8, 9,

10, 11, 13, 14, 15, 16, 16¹, 16², 17, 18, 18¹, 20, 21 Закону України «Про судову експертизу».

Як вбачається з цього обсяг змін до Закону України «Про судову експертизу» значно перевищує зміни до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України».

Запропоновані законопроєктами зміни стосуються питання застосування цивільного законодавства, адміністративного законодавства, цивільного, господарського та адміністративного судочинства (процесуальне законодавство), судової експертизи, які відповідно до пункту 16 Додатку до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ належать до предмету відання Комітету з питань правової політики.

Одночасно зазначаємо, що згідно частини восьмої статті 42 Закону України «Про правотворчу діяльність» якщо зміни вносяться до декількох нормативно-правових актів, вони розміщуються у хронологічному порядку прийняття нормативно-правових актів, до яких вносяться зміни, з урахуванням дати їх опублікування. Закон України «Про судову експертизу» було опубліковано в 1994 році, а Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» – у 2014 році.

Відповідно до частини четвертої статті 32 Закону України «Про правотворчу діяльність» структура закону про внесення змін складається з його назви, преамбули (за необхідності) та двох розділів:

1) розділ І, в якому розміщуються зміни, що вносяться до структурних елементів одного або декількох первинних законів, кодексів;

2) розділ ІІ, в якому розміщуються: норма права про порядок набрання чинності законом про внесення змін; доручення Кабінету Міністрів України, іншому державному органу, пов'язані з набранням чинності законом про внесення змін.

При цьому, у розділі ІІ закону про внесення змін не можуть розміщуватися зміни до первинного закону (частина 5 статті 32 Закону).

Додатково інформуємо, що на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України Кабаченком В.В. подано проєкт Закону про внесення змін до законів України «Про Національне антикорупційне бюро України» та «Про судову експертизу» щодо удосконалення правових засад судово-експертної діяльності (реєстр. № 15569-2 від 15 вересня 2026 року).

На підставі викладеного та згідно зі статтею 49 Закону № 116/95-ВР, пунктом 16 Додатку до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ Комітет звертається до Голови Верховної Ради України з пропозицією визначити головним з опрацювання законопроєкту за реєстр. № 15569 та альтернативних до нього 15569-1, 15569-2 Комітет Верховної Ради України з питань правової політики.